

Håkan Nesser

Carmine Street

OVERSATT AV
Elisabeth Bjørnson

B O K K L U B B E N

1

Vi kom til New York med fire stappfulle koffertyer og to tomme hjerter.

Denne setningen kom til meg i løpet av den korte spasserturen mellom Carmine Street og biblioteket på Leroy. Kanskje er den på ingen måte den rette innledningen til dette, men jeg har faktisk ikke gjort annet enn å sitte og slite med en åpningssetning i noen dager nå. Som om det bare var dette enkle det dreide seg om: en nøkkel som kan åpne fortellingen, et segl som skal brytes eller et illusorisk triks som når man først har funnet det, setter alt annet i riktig bevegelse.

Slik er det nå engang ikke. Fortellinger må fødes uavlatelig på hver eneste nye side, med smerte og av og til med glede, linje for linje, centimeter for centimeter, og det finnes ingen snarveier. Det er nettopp på denne måten jeg har tenkt å skrive en redegjørelse for det som har hendt de siste årene og det som hender akkurat nå, og det kommer ikke til å bli lett. Jeg er langt fra sikker på at det kommer til å føre noe steds hen, men enkelte ganger har man ikke noe valg.

Og jeg gir ingen løfter. Ingen som helst; kanskje blir det en sammenhengende historie, kanskje blir det noe annet.

Det har gått noen uker siden jeg fant denne lille filialen av New York Public Library – *The Hudson Park*

Branch står det på veggen ut mot James Walker Park – og jeg har sittet i det skittenbrune, nedslitte lokalet noen timer hver dag siden da. Aldri de samme timene, de har varierende åpningstider, og det er bare om søndagene de har helt og holdent stengt. Men det er likevel riktig sted, det kjennes tydelig; selve skrivemiljøet har alltid vært viktig for meg, og i dette tilfellet har det vært viktigere enn noensinne.

Det er høst. Slutten av september, men fremdeles svært varmt. Folk snakker om drivhuseffekten hele tiden, det er det tredje året på rad nå, og *New York Times*, som jeg kjøper og leser med en dåres innbitte utholdenhet hver dag, kommer tilbake til temaet med jevne mellomrom. Tidligere presidentkandidat Al Gore har til og med fått en Oscar i sakens anledning, og kanskje er det faktisk slik. Kanskje holder kloden vår på å koke over og gå under.

For vårt personlige vedkommende, Winnies og mitt, har vi båret på undergangen i noe kortere tid. Det har gått to somre siden katastrofen, bortimot sytten måneder. Vi ankom New York i begynnelsen av august, vi fant leiligheten i Greenwich Village som vi nå bor i, etter noen dagers leting og vraking av det ene svinedyre og utenkelige rottehullet etter det andre. Den lille takleiligheten vi til slutt bestemte oss for, er også svinedyr, men den er i alle fall ren og beboelig.

Fire stappfulle koffertene og to tomme hjerter. Koffertene har vi tømt, stuert innholdet inn i trange garderobeskap og skjeve kommoder, med hjertene er det som best det kan. Winnie sier at hun vil begynne å male igjen for alvor, men at hun må få være alene i skaperprosessen, det er av den grunn jeg begir meg hjemmefra noen timer hver dag. Naturligvis har jeg også behov for å være alene, jeg må se å få tak i ordene igjen, legge dem kant i kant og

setning til setning og endelig begynne å prestere noe som ikke bare innebærer en trist og trøstesløs runddans.

Enhver historie søker sin form og finner den.

Eller dør.

Mitt navn er Erik Steinbeck, like greit å gå åpent ut med det allerede nå. I skrivende stund er jeg åtteogtredve år. I et drøyt tiår har jeg kunnet kalle meg forfatter, men det har gått tre år siden jeg sist utga noe. Fem romaner utgjør hele min produksjon, men to av dem er blitt filmatisert med stor suksess, og selv om jeg ikke skulle klare å få ett eneste ord ut av meg de nærmeste årene, vil vi klare oss økonomisk. Det er også det eneste løftet jeg tør avgi når det gjelder fremtiden. Vi kommer ikke til å sulte i hjel før siste side i denne tvilsomme romanen.

Min kone Winnie er billedkunstner, hun er på sett og vis mer anerkjent og har kommet lenger i kunstnergjerringen enn det jeg har, men hittil er det jeg som har vært den mest lønnsomme. Jeg vet ikke riktig hvorfor jeg bruker tid på disse tørre fakta om omstendighetene våre. Kanskje bunner det i et gammelt, kalvinistisk behov for å avlegge regnskap, kanskje er det bare et påskudd for å skyve det jeg egentlig kommer til å skrive om, et stykke frem i tid.

Vi har vært gift i syv år. For sytten måneder siden forsvant vår fire år gamle datter Sarah, og det er derfor vi befinner oss i New York.

Det er derfor vi er blitt fremmede for hverandre.

Slik ser i alle fall utgangspunktene for denne redegjørelsen ut, men selv ville jeg ikke svelget dem uten protester. Et eller annet sted må man uansett finne et utgangspunkt. Et eller annet sted må man begynne.

Det får holde med garderinger. Jeg har allerede begynt å åpne den tunge døren til biblioteket da jeg bestemmer

meg for å ta en spasertur til elven først. Det tar bare fem minutter å komme ned til Hudson River Park. Det ligger tåke over vannet denne morgenen; New Jersey er bare så vidt synlig på den andre siden, liksom mot sin vilje. Jeg blir stående en stund ytterst på en av pirene, det er nesten vindstille, båtene og lekterne er konturløse og glir frem som tunge, uformelige urtidsdyr i den gulhvite disen. Jeg tenker at slik ser mitt indre også ut, tankene har den samme klumpete uskarpheten; jeg vet ikke helt hvordan det er med Winnie, men jeg tror det dreier seg om noe annet for hennes vedkommende. Jeg skriver «tror», jeg mener «vet». Riktignok står vi på fortvilelsens rand begge to, men fortvilelsens rand er langstrakt, og posisjonene våre ligger langt fra hverandre. Vi er ikke engang i stand til å ta hverandre i hendene for å hoppe sammen ut fra en klippe eller en bro, og det er dette, akkurat dette, som gjør alt så mye vanskeligere enn det ellers ville vært.

Holder du fortsatt ut med meg? spurte hun forleden. Jeg svarte at det var ingenting jeg heller ville enn at vi skulle finne en vei tilbake, men jeg kan ikke sverge på at jeg snakket sant. Man sier ting som virker passende, og vi har ikke elsket en eneste gang siden Sarah forsvant; av og til er det vanskelig å forstå hvorfor vi klamrer oss så hardnakket fast til hverandre.

Jeg vandrer opp til Chelsea Piers, så tilbake gjennom Meatpacking District og West Village. Kjøper kaffe og en bagel i delien på hjørnet av Hudson og Barrow, og da jeg setter meg ved bordet mitt på biblioteket, er klokken kvart over ti.

Finner frem den svarte blokken og pennene. Ser ut gjennom det høye blyglassvinduet; trærne langs Leroy har ennå ikke det minste innslag av gult, det virker som om sommeren virkelig varer langt inn i september. Borte fra baseballbanene i James Walker Park lyder rop og ban-

ning fra spillerne. Jeg drikker en slurk kaffe, tar en bit brød og stirrer på den første blanke siden.

Bestemmer meg for å godta den setningen om koffertene og hjertene, det føles plutselig som om den slett ikke er så viktig som jeg forestilte meg. Hva som helst duger.

Jeg ser opp og møter blikket til Mr. Edwards.

Mr. Edwards er en herre i syttiårsalderen. Han sitter ved et bord litt lenger inne i lokalet, han er stamkunde som jeg, og som jeg holder han på med et eller annet slags skrivearbeid. Han er høy og røslig, gir et vitalt inntrykk til tross for at han er helt skallet og har visse vanskeligheter med å bevege seg. Det er etter alt å dømme en hofte som skaper problemer. Ansiktet er avlangt med kraftig hakeparti og dyptliggende øyne, og hudfargen vitner om at han har latinsk eller vestindisk blod i årene. Kanskje utspedd, men ikke mer enn fifty-fifty. Vi har aldri presentert oss for hverandre, men jeg har hørt personalet tiltale ham som Mr. Edwards. I løpet av de to ukene jeg har oppsøkt biblioteket, har han sittet på samme plass hver gang. Vi hilser på hverandre med gjenkjennende, forsiktede nikk, foreløpig ikke mer enn det.

Han nikker lett til meg denne morgenen også; jeg oppfatter at han har registrert at jeg har kommet i gang med skriveingen og at han vil gratulere meg med det. Eller i hvert fall la meg få vite at han har merket seg det; det dreier seg om en meget diskre tilnærming, men likevel strømmer et blaff av varme og fortrøstning gjennom meg.

Ett sekund, høyst to, varer det; jeg nikker tilbake og begynner å lese igjennom det jeg har prestert til nå.

Klokken er halv tre da jeg forlater biblioteket. Jeg setter meg med en kaffe utenfor The Grey Dog's Café og ringer Winnie. Jeg kan se et av vinduene våre på skrå over

gaten, men det er for lite og sitter for høyt oppe til at jeg kan se inn. Jeg kan ikke se om hun er hjemme eller ikke.

Jeg får ikke svar. Jeg tenker at det kan bety omtrent hva som helst. Hun kan være hjemme, men vil ikke svare fordi hun arbeider. Hun kan være i svømmehallen i 36. gate; hun går dit minst to ganger i uken, ligger og svømmer time etter time; hun påstår aldri at det gir noen legedom, men kanskje er det allikevel slik. Kanskje er det det som er tanken, bevisst eller ubevisst, hun har alltid hatt et spesielt forhold til vann.

Eller også er hun ute og vandrer i byen. De første ukene så hun på kunst hver eneste dag. Metropolitan og Neue Galerie. Guggenheim og MoMA og galleriene i Chelsea og på West Broadway. Men hun har sluttet med det. Nå maler hun selv isteden, holder på med minst fire forskjellige lerreter hvis jeg har talt riktig. Olje og eggtempera. Hun har ikke latt meg se dem ennå, det er som det alltid har vært, helt siden vi møttes første gang. Bilder er laget for blikk, sier hun. Når de først er ferdige, er det deres eneste funksjon, men mens de holder på å bli til, kan man ikke utsette dem for det. Er det ikke det samme med tekstene dine?

Jeg pleier å være enig i at det er det samme med tekstene mine. Ordene må få sette seg litt først, hvile en stund før de tåler dagens lys. *Koagulere*, er vi blitt enige om.

Da jeg ringer for annen gang, svarer hun. Hun er på vei hjem fra kunstnerforretningen nede på Canal. Jeg spør om hun vil at jeg skal komme og møte henne. Hun svarer at hun helst ser at jeg ikke gjør det, og jeg hører på stemmen hennes at hun har drukket et glass eller to. Jeg tenker at det er vår syvende bryllupsdag om ganske nøyaktig en måned.

Føler meg plutselig usikker på om vi noensinne kommer til å nå frem til den.